

Ректор
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

ПОЛОЖЕННЯ

про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм (далі – Положення) у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (далі – Університет) є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності Університету. Положенням визначаються основні засади, принципи та особливості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітніх програм та навчальних планів здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського), другого (магістерського) та третього (освітньо-наукового) рівнів незалежно від форми навчання.

1.2. Положення розроблене відповідно до вимог Закону України «Про освіту», «Про вищу освіту», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), наказу № 977 Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою № 1187 Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. (в редакції постанови № 347 Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р.), Статуту Університету, інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, зайнятості і соціально-трудових відносин, а також рекомендацій і стандартів, визнаних Україною документами Болонського і Копенгагенського процесів.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

Здобувачі освіти – вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, клінічні ординатори, аспіранти (ад'юнкти), докторанти, інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм.

навчальних дисциплін, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та створюється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів. До індивідуального навчального плану входять обов'язкові компоненти (навчальні дисципліни, практики, курсові роботи тощо) освітньої програми і дисципліни (види робіт), обрані здобувачем освіти у ході реалізації свого права на вибір (не менше 25% обсягу програми підготовки).

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

Кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Критерії оцінювання – стосовно оцінювання: описи, що і на якому рівні має зробити здобувач вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання на виконання вимог освітньої програми.

Навантаження студента – час, який необхідний здобувачу освіти для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Цей час включає всі види навчальної роботи: лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, самостійну роботу, контрольні заходи, проходження навчальних та виробничих практик тощо.

Освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній та інформальній освіті.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм у різних ЗВО є подібними чи порівнюваними між собою.

Програмні результати навчання – узгоджений набір 15–20 тверджень, які виражають те, що студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми.

Група забезпечення – визначена наказом керівника закладу освіти група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти, фахової передвищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Профіль програми – невід’ємна частина опису програми, створена для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, що полегшує її розуміння всіма основними зацікавленими особами (стейкхолдерами): студентами, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості освіти тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, визначених, як правило, стандартом освіти, та які відповідають певному рівню Національної рамки кваліфікацій.

Силабус – це документ, в якому роз’яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. В силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус включає в себе анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять.

Студент – особа (студент, курсант, аспірант, інтерн, ад’юнкт, докторант тощо), яка залучена до формальної освітньої програми вищої освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об’єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності.

3. РОЗРОБКА ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ, ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ, ОСВІТНЬО-ТВОРЧОЇ) ПРОГРАМИ

3.1. Освітня діяльність в Університеті на різних рівнях освіти здійснюється за відповідними освітніми (освітньо-професійними, освітньо-науковими, освітньо-творчими) програмами (далі – освітні програми).

3.2. Освітні програми Університету спрямовані на здобуття особами, які навчаються, вищої освіти за ступенями бакалавра, магістра, доктора філософії.

3.3. Освітня програма розробляється на підставі вимог стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю, вимог професійних стандартів (за наявності) і у відповідності до стратегії Університету та аналізу потреб ринку праці.

3.4. Освітня програма започатковується в межах ліцензованої спеціальності. В рамках однієї спеціальності можуть реалізовуватися декілька освітніх програм.

3.5. Запровадженню нової освітньої програми передують аналіз та оцінювання доцільності її запровадження, аналіз кадрового складу для забезпечення освітньої програми, який проводиться ініціативною групою. До складу ініціативної групи можуть входити: здобувачі вищої освіти, представники органів студентського самоврядування та ради молодих вчених, випускники, роботодавці, академічна спільнота та інші зацікавлені особи.

3.6. Аналіз та оцінювання доцільності запровадження освітньої програми проводиться з метою встановлення суспільної потреби в цій програмі, моніторингу ринку освітніх послуг та можливості позиціонування на ньому освітньої програми.

3.7. За результатами аналізу та оцінювання доцільності запровадження освітньої програми ініціативна група звертається до керівництва факультету (інституту), на базі якого планується реалізація даної програми, з обґрунтованим клопотанням про розгляд питання на вченій раді факультету (інституту) щодо створення групи забезпечення та запровадження відповідної освітньої програми.

3.8. Вчена рада факультету (інституту), у разі ухвалення рішення про доцільність запровадження освітньої програми, на своєму засіданні обговорює питання щодо створення та складу групи забезпечення освітньої програми та призначення гаранта освітньої програми.

3.9. У разі ухвалення вченою радою факультету (інституту) рішення про доцільність запровадження освітньої програми, можливість створення групи забезпечення, наявність кадрового потенціалу для функціонування освітньої програми, керівництво факультету (інституту) звертається до керівництва Університету з обґрунтованим клопотанням про запровадження в освітню діяльність Університету нової освітньої програми та створення відповідної групи забезпечення освітньої програми і призначення гаранта освітньої програми.

3.10. У разі прийняття керівництвом Університету рішення про впровадження нової освітньої програми, навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти готує проект наказу про затвердження складу групи забезпечення освітньої програми та призначення гаранта освітньої програми.

3.11. Група забезпечення розробляє освітню програму (вносить зміни до чинної освітньої програми) відповідно до зразка, наведеного в листі Міністерства освіти і науки України № 1/9-239 від 28.04.2017 р., оприлюднює її на офіційному вебсайті Університету для громадського обговорення не пізніше як за місяць до її розгляду та надає для обговорення на засідання випускової кафедри (випускових кафедр), вченої ради факультету (інституту).

3.12. За запитом групи забезпечення відповідні структурні підрозділи Університету зобов'язані надати, у визначений гарантом освітньої програми строк, відомості, які необхідні для розроблення освітньої програми.

3.13. Під час громадського обговорення освітньої програми (змін до освітньої програми) проводиться узгодження:

- результатів навчання та програмних компетентностей;
 - програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;
 - програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти (у випадку їх наявності);
 - результатів вивчення освітніх компонентів (навчальних дисциплін) з програмними результатами навчання;
 - методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
 - методів оцінювання відповідно з програмними результатами навчання
- та формуються пропозиції та зауваження до освітньої програми.

3.14. Група забезпечення під час розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми зобов'язана врахувати всі обґрунтовані інтереси, пропозиції та зауваження зацікавлених сторін.

3.15. До розроблення освітньої програми, навчального плану, формування цілей та програмних результатів навчання залучаються здобувачі вищої освіти (через органи студентського самоврядування), стейкхолдери, випускники спеціальності (освітньої програми), викладачі. Виявлення та врахування позицій і потреб стейкхолдерів має бути задокументовано у вигляді протоколів спільних зустрічей, засідань кафедр, круглих столів, семінарів, результатів опитувань або аналізу відкритих джерел тощо. Гарант освітньої програми відповідає за розробку, моніторинг і періодичний перегляд освітньої програми та, за необхідності, внесення змін до навчального плану, їх затвердження відповідно до Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

3.16. Проекти освітньої програми, навчального плану не пізніше ніж за місяць до їх затвердження на засіданні вченої ради факультету (інституту) обговорюються студентами, випускниками, викладачами, стейкхолдерами, адміністрацією Університету шляхом проведення спільних засідань, круглих столів, зборів, оприлюднення проєктів освітньої програми, навчального плану у відкритих джерелах, на вебсторінці факультету (інституту), сайті Університету. За результатами громадського обговорення проводиться засідання кафедри (кафедр) і групи забезпечення та вносяться відповідні зміни, доповнення до освітньої програми і навчального плану, які обговорюються та затверджуються вченою радою факультету (інституту).

3.17. Навчальний план розробляється на весь період реалізації відповідної освітньої програми підготовки фахівців певного освітнього рівня. За умови прийняття нового стандарту вищої освіти, з метою урахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, регіонального контексту і досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм розробляється новий навчальний план і затверджується відповідно до Порядку формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форм навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

3.18. Структура і зміст навчального плану освітньої програми визначаються Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форм навчання, Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у СНУ імені Лесі Українки.

3.19. Мінімальний обсяг освітньої програми, який забезпечує загальні та спеціальні (фахові) компетентності (обсяг практичної підготовки тощо) за даною спеціальністю, визначається стандартом вищої освіти, гарантом, випусковою кафедрою (кафедрами) та групою забезпечення, згідно нормативних вимог.

3.20. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня, вимогам цього Положення та інших нормативних документів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

3.21. Освітня програма, навчальний план проходять експертизу в навчальному відділі, навчально-методичному відділі забезпечення якості вищої освіти, погоджуються гарантом освітньої програми, завідувачем кафедри (завідувачами кафедр), затверджуються вченою радою факультету (інституту), деканом факультету (директором інституту). Після погодження начальниками зазначених вище відділів і проректором з навчальної роботи та рекрутації освітня програма, навчальний план затверджуються Вченою радою Університету та ректором ЗВО і мають бути оприлюднені на сайті Університету.

3.22. За результатами розгляду освітньої програми Вчена рада Університету може прийняти рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про відмову у затвердженні.

3.23. Рішення Вченої ради Університету про затвердження освітньої програми є підставою для започаткування освітньої діяльності за відповідною освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою, освітньо-творчою) програмою.

3.24. Відповідальність за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму (проект освітньої програми) на офіційному вебсайті Університету несе гарант відповідної освітньої програми.

3.25. Університет дотримується визначених цим Положенням процедур щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми та навчального плану.

4. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Процедура розробки, внесення змін до навчального плану, робочих програм та/або силабусів навчальних дисциплін та реалізація освітньої програми визначаються Положенням про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у ВНУ імені Лесі Українки, Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у СНУ імені Лесі Українки, Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки, Пояснювальною запискою до складання силабусу (сформовано на основі рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти) та іншими нормативними документами Університету.

4.2. Управління реалізацією освітньої програми здійснюється:

– деканом факультету: матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення; профорієнтаційна робота з потенційними вступниками; взаємодія із зацікавленими сторонами; забезпечення якості освітньої програми, що реалізується; організація проведення самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності;

– гарантом освітньої програми: організація розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми та навчального плану; аналіз та впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації освітньої програми; контроль відповідності групи забезпечення освітньої програми чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності; проведення самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

4.3. Протягом усього періоду реалізації освітньої програми в межах відповідної спеціальності Університет зобов'язаний виконувати чинні Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності.

5. МОНІТОРИНГ ТА ПЕРЕГЛЯД ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Моніторинг та перегляд освітньої програми проводиться з метою удосконалення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

5.2. Моніторинг та перегляд освітньої програми здійснюється за участі здобувачів вищої освіти, представників органів студентського самоврядування, випускників, роботодавців, академічної спільноти та інших зацікавлених сторін.

5.3. Перегляд освітньої програми здійснюється щорічно. За результатами перегляду зміни в освітню програму та навчальний план можуть не вноситися. У такому випадку, за потреби, вносяться зміни у зміст силабусів навчальних дисциплін.

5.4. Освітня програма може оновлюватись частково в частині всіх (окремих) компонентів, якщо оновлення змісту програми (змісту дисциплін, практик, їх обсягу в кредитах ЄКТС тощо) не перевищує 60 %. Внесені зміни (доповнення) оформлюються протоколом вченої ради відповідного факультету (інституту). При зміні місії (цілей) освітньої програми, її виду (запровадження міждисциплінарності) та значному оновленні обґрунтовані зміни чи доповнення до освітньої програми вносяться в такому ж порядку, як під час розробки та затвердження освітньої програми вперше відповідно до цього Положення.

5.5. Підставами для перегляду освітньої програми є:

- пропозиції членів групи забезпечення відповідної освітньої програми, керівництва Університету, факультету (інституту), здобувачів освіти, роботодавців, стейкхолдерів;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми;
- затвердження нових стандартів вищої освіти.
- наявність недоліків та зауважень за результатами самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності;
- наявність висновків про недостатньо високу якість освітньої програми за результатами внутрішнього аудиту або зовнішньої оцінки освітньої програми.

5.6. Названі підстави для перегляду освітньої програми не є вичерпними.

5.7. Після перегляду та затвердження освітня програма та навчальний план розміщуються на офіційному вебсайті Університету.

6. САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

6.1. Оцінювання освітньої програми та освітньої діяльності за відповідною освітньою програмою здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

6.2. З метою забезпечення якості вищої освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції щодо реалізації освітньої програми Університет проводить самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

6.3. За запитом гаранта освітньої програми, групи забезпечення відповідні структурні підрозділи Університету зобов'язані надати, у визначений гарантом освітньої програми строк, відомості, які необхідні для оформлення звіту про самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

6.4. За результатами самоаналізу гарант освітньої програми, група забезпечення готують звіт про самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності, який розглядається та затверджується на засіданні Вченої ради Університету.

7. ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

7.1. Рішення про закриття освітньої програми приймає Вчена рада Університету.

7.2. Освітня програма може бути вилучена з переліку освітніх програм, які реалізуються в Університеті, з наступних причин:

- з ініціативи факультету (інституту), обґрунтоване рішення якого про відмову від реалізації освітньої програми розглядається Вченою радою Університету;
- у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання протягом двох років за новою освітньою програмою, відсутності здобувачів вищої освіти, наявності малокомплектних груп, які навчаються за відповідною освітньою програмою (за поданням на ім'я ректора відповідного клопотання від гаранта освітньої програми);
- у разі перегляду освітньої програми, що призвело до зміни її назви;
- за результатами зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньої програми та освітньої діяльності тощо.

8. ПРОЗОРИСТЬ ТА ПУБЛІЧНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

8.1. Прозорість та публічність освітньої програми досягається шляхом відкритості Університету через виконання своєї суспільної місії та інформування зацікавлених сторін про всі аспекти освітньої діяльності ЗВО.

8.2. Внутрішні нормативно-правові акти та документи, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, оприлюднюються на офіційному вебсайті Університету.

8.3. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми (проекту освітньої програми) в Університеті здійснюється відповідно до цього Положення, прозора та публічно, через оприлюднення відповідних документів та контактів для зворотного зв'язку на офіційному вебсайті Університету для громадського обговорення.

8.4. Університет через гаранта освітньої програми своєчасно оприлюднює на офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін.

8.5. Гарант освітньої програми у процесі оприлюднення на офіційному вебсайті Університету інформації про освітню програму зобов'язаний дотримуватися чинних законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», зокрема, щодо використання інформації з обмеженим доступом.

8.6. У разі наявності у внутрішньому нормативно-правовому акті або документі інформації з обмеженим доступом Університет публікує такий документ за винятком інформації, доступ до якої обмежено.

9. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Це Положення набирає чинності з дати затвердження Вченою радою Університету.

9.2. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність, і вступають у дію внесені зміни.

9.3. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і затверджуються Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки.

Затверджено Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки
Протокол № 15 від 24 грудня 2020 року